

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/185203,Prezentacja-wystawy-Jestesmy-Polakami-Zwiazek-Polakow-w-Niemczech-w-Dusseldorfie-.html>
26.04.2024, 12:18

Prezentacja wystawy „»Jesteśmy Polakami«. Związek Polaków w Niemczech” w Düsseldorfie - 16 maja 2023

We wtorek, 16 maja, w Instytucie Polskim w Düsseldorf odbyła się prezentacja wystawy Instytutu Pamięci Narodowej „»Jesteśmy Polakami«. Związek Polaków w Niemczech”.

W prezentacji wzięli udział m.in. dyrektor Instytutu Polskiego w Düsseldorfie Wojciech J. Poczachowski, prezes Związku Polaków w Niemczech Józef Malinowski, wicekonsul Konsulatu Generalnego RP w Kolonii Anita Mikołajczak i przedstawiciele Polonii. Obecni byli również goście z Niemiec.

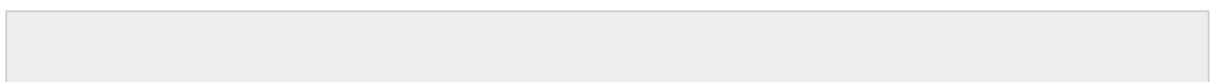
Oddział IPN w Gdańsku reprezentował dyrektor dr Paweł Warot i naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej Krzysztof Drażba. Wystawa prezentuje archiwalne zdjęcia, mapy i rysunki opatrzone tekstami, które prezentują stuletnie dzieje organizacji.

Wydarzenie odbyło się we wnętrzu Instytutu Polskiego w Düsseldorfie. Wzięło w nim udział kilkudziesięciu gości. Okolicznościowe przemówienia wygłosili Wojciech J. Poczachowski i dr

Paweł Warot. Przedstawiciel gdańskiego IPN – autor wystawy – mówił o historii i znaczeniu Związku Polaków Niemczech. Udzielił także wywiadu dla TVP Polonia.

Wernisaż wystawy odbył się w 2022 roku w Kwidzynie. Następnie gościła ona w wielu miastach Polski, w tym w stołecznej Warszawie. W Niemczech wernisaż odbył się w Berlinie, następnie dzięki dużemu zainteresowaniu ośrodków polonijnych pokazana została w Düsseldorfie. Warto podkreślić, że dzięki tłumaczeniu na język angielski i niemiecki historia ZPwN dostępna jest dla obcokrajowców i cieszy się dużym wzięciem – w pokazie w Instytucie Polskim uczestniczyli również przedstawiciele Niemiec.

Wystawa „Jesteśmy Polakami”. Związek Polaków w Niemczech będzie prezentowana w terminie 17-31 maja br. Później planowana jest dalsza ekspozycja za granicą.

Związek Polaków w Niemczech

W 2022 roku obchodziliśmy setną rocznicę powstania Związku Polaków w Niemczech – szczególnie ważnej w latach 20. i 30. XX w. dla zachowania świadomości narodowej organizacji, skupiającej zamieszkujących obszar Niemiec Polaków.

Kończący I wojnę światową traktat wersalski zdecydował bezpośrednio i pośrednio o przebiegu niemal całej zachodniej i północnej granicy Polski, pozostawiając za kordonem ponadmilionową rzeszę Polaków, zamieszkujących swoje odwiecznie rodzime ziemie nad Odrą, Łyną, Bałtykiem, a od pokoleń nad Szprewą i Renem. Polacy żyli na tych terenach pomimo prowadzonej przez Niemców długotrwałej germanizacji.

Ci spośród polskich działaczy narodowych i społecznych, którzy po powstaniach wielkopolskim i śląskich pozostali w granicach Niemiec, postanowili się zorganizować, aby wspólnie oprzeć się wrogiej wobec polskiej mniejszości narodowej polityce niemieckiego rządu. Polacy działali na polu politycznym, społecznym, kulturalnym i gospodarczym.

W 1922 r. powołano Związek Polaków w Niemczech. Polacy posiadali w Niemczech swoje banki, spółdzielnie, przedsiębiorstwa, szkoły, przedszkola, biblioteki. Wydawali książki, gazety, różnego rodzaju czasopisma. Kulturowana była rodzima tradycja, pomimo przeszkód rozwijała się sztuka. Trudne położenie Polaków w Niemczech pogorszyło się jeszcze bardziej, kiedy niemieccy obywatele w 1933 r. w wolnych wyborach powierzyli rządy zbrodniczej partii narodowosocjalistycznej Adolfa Hitlera. Odtąd Polacy podlegali zmasowanym represjom i terrorowi, łącznie z zabójstwami, a polskie placówki były napadane i niszczone.

Po wybuchu II wojny światowej Niemcy pozbawili Polaków statusu mniejszości narodowej, działalność Związku Polaków w Niemczech została zakazana, tak samo jak działalność wszystkich polskich organizacji. Działacze Związku trafili do obozów koncentracyjnych i więzień. Tam z powodu swojej przynależności narodowej i dotychczasowego manifestowania polskości byli torturowani i mordowani. Polski majątek został skonfiskowany przez rząd Rzeszy Niemieckiej. Do dziś Polacy nie odzyskali w Niemczech statusu mniejszości narodowej, nie zwrócono im zrabowanego majątku, nie zostały też Polsce wypłacone jakiegokolwiek reparacje wojenne.

dr Paweł Piotr Warot, dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku

O wystawie

Wystawa „Jesteśmy Polakami«. Związek Polaków w Niemczech” została przygotowana

przez Oddział IPN w Gdańsku. Na wystawie zaprezentowano materiały pochodzące ze zbiorów: Biblioteki Narodowej (BN), Biblioteki Uniwersytetu Opolskiego (BUO), Instytutu Północnego im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie (IP), Instytutu Śląskiego (IŚ), Narodowego Archiwum Cyfrowego (NAC), Śląskiej Biblioteki Cyfrowej (ŚBC) oraz domeny publicznej.